

MARPOL-YLEISSOPIMUKSEN MUUTOSTEN HYVÄKSYMINEN – PÄÄTÖSLAUSELMA MEPC.324(75)

Hyväksyttäväksi esitettävä päätöslauselma

Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä (IMO, International Maritime Organization) on tehty vuonna 1973 kansainvälinen yleissopimus alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä ja siihen liittyvä vuoden 1978 pöytäkirja (jäljempänä MARPOL-yleissopimus). Suomi liittyi sopimukseen 20.9.1983 (SopS 51/1983). Yleissopimusta on muutettu lukuisia kertoja IMO:n merellisen ympäristön suojelukomitean (jäljempänä MEPC-komitea), päätöksillä.

MEPC-komitea antoi 75. istunnossaan 20.11.2020 kaksi päätöslauselmaa, joilla tehdään oikeudellisesti sitovia muutoksia IMO:ssa tehtyihin yleissopimuksiin. Näistä päätöslauselmalla MEPC.324(75) muutetaan MARPOL-yleissopimuksen VI liitettä ja sen lisäyksiä. Muutokset esitetään valtioneuvoston hyväksyttäväksi siltä osin kuin ne kuuluvat EU:n yksinomaiseen toimivaltaan.

Mainitulla päätöslauselmalla tehdyt unionin ja sen jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan kuuluvat muutokset esitetään puolestaan tasavallan presidentin hyväksyttäväksi. Nämä muutokset esitellään erillisenä asiana valtioneuvoston yleisistunnossa ja tasavallan presidentin esittelyssä.

Päätöslauselmalla MEPC.324(75) muutetaan MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen 1, 2, 14, 18, 20 ja 21 sääntöjä sekä liitteen I ja VI lisäyksiä. Muutokset yhtäältä tarkentavat sääntöjä, jotka koskevat aluksella käytössä olevan polttoaineen näyteenottoa aluksella ja kyseisten näytteiden analysointia sekä polttoaineen rikkipitoisuuden verifioimista. Toiseksi muutoksilla toteutetaan alusten energiatehokkuusindeksi EEDI:n 3. vaiheen aikaistamista koskevat määräysmuutokset. Nyt esitetään hyväksyttäväksi polttoaineiden rikkipitoisuuden valvontaa koskevat muutokset (MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen 2, 14 ja 18 säännöt sekä I ja VI lisäykset).

Muutosten yhteys kansalliseen lainsäädäntöön ja EU-lainsäädäntöön

MARPOL-yleissopimus on Suomessa toimeenpantu merenkulun ympäristönsuojelulalla (1672/2009) sekä merenkulun ympäristönsuojelusta annetulla valtioneuvoston asetuksella (76/2010). Merenkulun ympäristönsuojelulain 7 luvussa on säädetty polttoaineiden vaatimustenmukaisuudesta ja niiden valvonnasta. Näitä säännöksiä on tarkennettu merenkulun ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 6 luvussa.

MARPOL-yleissopimuksen polttoaineen laatuvaatimuksia koskevaa sääntelyä on tarkennettu Euroopan unionissa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä ((EU) 2016/802) tiettyjen nestemäisten polttoaineiden rikkipitoisuuden vähentämisestä eli niin kutsutulla rikkidirektiivillä. Polttoaineen rikkipitoisuuden valvontaa koskevat päätöslauselmalla MEPC.324(75) tehdyt MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen 2, 14 ja 18 sääntöjen sekä lisäysten I ja VI muutokset kuuluvat siten unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

Alusten energiatehokkuuteen liittyvät 1, 20 ja 21 sääntöjen muutokset ovat puolestaan unionin ja jäsenvaltioiden jaetussa toimivallassa. Niiden hyväksymistä esitetään erillisenä asiana tasavallan presidentille. Kansallisesti alusten energiatehokkuudesta säädetään merenkulun ympäristönsuojelulain 7 a luvussa.

Vaikutukset

Päätöslauselmalla MEPC.324(75) tehdyt muutokset ovat luonteeltaan teknisiä eikä niillä arvioida olevan poliittisia tai taloudellisia vaikutuksia. Polttoaineen näytteenottoa ja analysointia koskevien muutosten katsotaan selkiyttävän viranomaisten työtä polttoaineen vaatimustenmukaisuuden valvonnassa.

EEDI:n vähennyskertoimien ja referenssilinjien muuttaminen liittyy uusien alusten energiatehokkuusvaatimuksiin, eikä näin ollen vaikuta olemassa oleviin aluksiin.

Asian valmistelu

Päätöslauselma on hyväksytty IMOssa MEPC-komitean 75. kokouksessa 20.11.2020. Komitean kokousten kansallisissa koordinaatioissa on kuultu merenkulkusektorin viranomaisia ja sidosryhmiä. Päätöslauselman hyväksymisestä pyydetään lausuntoa keskeisiltä sidosryhmiltä, minkä jälkeen ne hyväksytään. Lisäksi sidosryhmiä on kuultu muutoksista ennen niiden kansallista hyväksymistä. Lausunnonantajat joko kannattivat muutoksia tai ilmoittivat, ettei niillä ole lausuttavaa. Lisäksi ulkoministeriö esitti muistioon ja kansalliseen hyväksymisprosessiin sekä muutosten julkaisemiseen muutoksia, jotka on jatkovalmistelussa otettu huomioon.

Unionin yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvat muutokset tulevat voimaan ilman kansallisia voimaansaattamistoimia. Koska kyseessä sopimusmuutokset, jotka ovat EU:n yksinomaisessa toimivallassa, ja sopimus, jonka osapuoli EU ei ole, jäsenvaltiot toimivat unionin puolesta. Unioni ei kuitenkaan ole antanut erillistä valtuutusta jäsenvaltioille. Valtioneuvoston ohjesäännön 3 §:n 9 kohdan mukaisesti tällaiset muutokset hyväksyy valtioneuvosto (PeVL 16/2004). Muutosten voimaantulosta annetaan siksi liikenne- ja viestintäministeriön ilmoitus.

Valtioneuvoston ohjesäännön 3 §:n 9 kohdan lisäksi toimivaltaperusteena on perustuslain 93.2 §.

Hyväksymismenettely ja kansainvälinen voimaantulo

Päätöslauselmalla MEPC.324(75) tehdyt MARPOL-yleissopimuksen VI liitteen muutokset katsotaan hyväksytyiksi 1.10.2021 noudattaen MARPOL-yleissopimuksen mukaista niin sanottua hiljaista hyväksymismenettelyä, ja ne tulevat kansainvälisesti voimaan 1.4.2022.

Edellä esitetyt muutokset ovat luonteeltaan teknisiä ja yleiseltä merkitykseltään vähäisiä. Muutokset eivät kuulu lainsäädännön alaan, eivätkä ne muutoinkaan vaadi eduskunnan suostumusta. Muutosten vähäisyyden vuoksi Suomen säädöskokoelmasta annetun lain (188/2000) 9 §:n mukaisesti niitä ei ole

tarpeen julkaista Suomen säädöskokoelman sopimussarjassa, vaan Liikenne- ja viestintävirasto antaisi niistä tietoja suomeksi ja ruotsiksi. Tämän lisäksi muutosten englanninkieliset tekstit julkaistaisiin Liikenne- ja viestintäviraston internetsivuilla osoitteessa www.traficom.fi.

Esitys

Edellä olevan perusteella esitetään, että valtioneuvosto hyväksyisi alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyyn kansainväliseen yleissopimukseen liittyvän vuoden 1978 pöytäkirjan VI liitteen 2, 14 ja 18 sääntöihin ja I ja VI lisäykseen päätöslauselmalla MEPC.324(75) tehdyt muutokset.

Esittelijä

Erityisasiantuntija Laura Sarlin, liikenne- ja viestintäministeriö